

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

kirjaamo@varha.fi

Muistutus VARHAlle vammaisneuvoston ja vammaisten kuljetuspalveluasiakkaiden kuulematta jättämisestä sekä tiedottamisesta

Raision vammaisneuvosto huomasi vammaispalvelulain mukaisiin kuljetuspalveluihin liittyvän tiedotteen VARHAN verkkosivuilla <https://www.varha.fi/fi/ajankohtaista/vammaispalvelu-ja-sosiaalihuoltolain-mukaisten-asiointi-ja-vapaa-ajan-matkojen-tilaamiseen-muutoksia> (julkaistu 27.8.2024).

Muistutuksen aiheena on, että VARHA ei ole kuullut kunnallisia vammaisneuvostoja tai edes VARHAN omaa vammaisneuvostoa asiassa. Lisäksi vammaisneuvostolle kantautuneiden tietojen mukaan myöskään kuljetuspalvelujen vammaisia asiakkaita ei ole kuultu, tai edes tiedotettu ja neuvottu riittävän selkeästi ja hyvissä ajoin.

Aiemmin eduskunnan oikeusasiamies (EOA) on ottanut kantaa päätöksessään 8942/2021 vammaisneuvoston vaikuttamismahdollisuuksiin nimenomaan vpl-kuljetuspalveluihin liittyen. EOA kiinnitti kuntayhtymän huomiota vammaisten henkilöiden ja vammaisneuvoston vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien varmistamisesta kunnallisessa toiminnassa YK:n vammaissopimuksessa ja kuntalaissa edellytetyllä tavalla antaen vammaisille henkilöille – esimerkiksi vammaisneuvoston kautta – riittävän mahdollisuuden vaikuttaa ja osallistua kuljetuspalvelujen uudistuksen suunnitteluun ja valmisteluun.

Myös laki hyvinvointialueista (611/2021) velvoittaa antamaan vaikuttamistoimielimille kuten vammaisneuvostolle vaikuttamismahdollisuudet: ” Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan **suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan** asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai **vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.**”

Laki hyvinvointialueesta (34 § viestintä) velvoittaa myös tiedottamaan hyvinvointialueen asukkaille, palvelujen käyttäjille sekä järjestöille ja muille yhteisöille. Hyvinvointialueen tulee antaa riittävästi tietoja mm. hyvinvointialueen järjestämistä palveluista. Lain mukaan viestinnässä on otettava huomioon hyvinvointialueen eri asukasryhmien tarpeet sekä käytettävä esteettömiä ja saavutettavia menetelmiä. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 20 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen on tiedotettava toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa. Lisäksi Hallintolain (434/2003) 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Saman lain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

YK vammaissopimus velvoittaa myös hyvinvointialueita ja sen yleisenä veloitteena on, että ”Laadittaessa ja toimeenpantaessa lainsäädäntöä ja politiikkoja, joilla tätä yleissopimusta pannaan täytäntöön, sekä muissa vammaisia henkilöitä koskevissa päätöksentekoprosesseissa

sopimuspuolten **tulee neuvotella tiiviisti vammaisten henkilöiden kanssa ja aktiivisesti osallistaa heidät, mukaan lukien vammaiset lapset, heitä edustavien järjestöjen kautta.**”

Pyydämme hyvinvointialueelta selvityksen ja korjaavat toimenpiteet asiassa.

Raisio 25.9.2024

Raision vammaisneuvoston puolesta

Puheenjohtaja Helena Eskonmaa

Varapuheenjohtaja Jussi Syrjälä